

A N C O N A

ANCONA M, prius Picenam vocabulo Hetrusco, simul & Aborigenum dictam, perhibet Cato. At Strabo, Græcam urbem, & à Syracusanis, qui ob Dionysij tyrannidem, Sicilia profugerant, conditam, Plinio, Solinoque probate, scribit. Iuuenalis, eam originis esse Doricæ, velle videtur, cum ait: Ante domum Veneris, quam Dorica sustinet Ancon. Putat Leander, hanc Auditorum varietatem conciliari posse, vt Dorios Græcos urbem à fundamētis primū incepisse, posteaque Syracusanos, aut Siculos, eam auxisse: Vel, Anconitanum portum, Doriorum esse opus, dicere liceat, vt innuere Iuuenalis videtur, oppidum verò ipsum, Siculorum. Quidam, vt Papias, Catinusque historici, scripserunt, Anconem Dolopes Thessaliæ populos, Alij, Ancum Martium, Regem Romanorum, ædificasse prodiderunt. Ancona igitur, in ea Italiæ parte ciuitas, quæ quondam Picenum, iam verò, Marchio Anconitana vocatur, sub promontorio, qua se ad Adriaticum torquet mare, iacet. Ab ora huius flexu, cubiti formam, vt Plinius Melaque testantur, efficiente, denominata, nam is *ἀγκύρα* Græcis dicitur. Oppidum hoc, priscum Italorum & Gallorum discrimen est habitum. Etenim, vt Mela tradit, Italia hic finiebatur, incipiebantque Galli Senones, cum Gallia togata. Tam præstanti, opportuno, atque capaci est portu ornata, vt in vniuersa Italia, nullus conspiciatur amplior, tam loci naturâ, quàm arte, & industria hominum, ab omni insultu hostium tutissimus, vt non immerito tritum vetustate habeatur prouerbium. Vnicus Petrus Romæ, vnica turris Cremonæ, vnicus portus Anconæ. Hunc Traianus Imperat. Aug. marmore, cum gradibus, per quos commodissimè naues onerantur, & exinaniantur, adiecto etiam arcu, magni, ac præclari operis, cū inscriptionibus huiusmodi. Imperat. Traiano Cæsar. diui Neruæ F. Neruo optimo August. Germanic. Datico. Pont. Max. Tr. Pot. XIX. Imp. XI. Cos. VII. P. P. Prouidentissimo Principi S. P. Q. R. Quod adcessum Italiæ, hoc etiam addito ex pecunia sua, portum tutiorem nauigantibus reddiderit. Et in dextro ipsius arcus latere: PLOTINAE Aug. Coniugi Aug. In læuo: DIVAE Marcianæ Aug. Sorori Aug. Anconam, vt pote antiquissimam urbem, scriptores multi, præter hætenus citatos, memorauere, nimirum Sempronius, Procopius, Cæsar, Tacitus, Antoninus, Lucanus, cum inquit: Illinc Dalmaticis obnoxia fluctibus Ancon. Silius ita: Stat fucare colus, nec Sidone vilior Ancon. Itemque liber Coloniarum, his verbis: Ager Anconitanus, in limitibus Græcanicis, in centurijs est assignatus. Maximè, quantum ex historijs colligere possumus, sub Imperio Romano floruit, vsque ad Gothorum in Italiam aduentum, à quibus obfessa fuit, multisque oppugnata prælijs, tam fortiter tamen oppidanis, & Conone, præsidiorum Iustiniani Imperat. Aug. præfecto, eam defendente, vt quanquam deiectis ab hoste suburbijs, nunquam capi potuerit, quemadmodum à Procopio Blondoque traditur. Qui etiam alibi referunt, apud Anconem Legatos Narsetis classis Gothicæ vicisse nauium XLVII. è quibus, X. tantum euasere cladem, cæteris omnibus aut captis, aut submersis, cum Romana classis, nauium XXX. solum fuisset. Post tempora Gothorum, Anconem Longobardus tenuit, sedemque ac domicilium fecit Marchionatus, ea propter Anconitani appellati. Longobardis deletis, profligatisque cum cæteris Italiæ ciuitatibus, hæc etiam, ad imperatorum Cæs. ex Germania ditionem peruenit. A Sarracenis deinde, regnante Lothario, circa Sergium Pontific. Roma, direptam, incensamque, Blondus auctor est. Post hæc, à ciuibus, qui ex ea clade superfuerant, paulatim instaurata, refecta, simulque mox opibus, ac populo aucta, consensione ciuium mirifica, suo iure vti, ac in sua potestate esse coepit, vsque ad annum à C. N. M. D. XXXII. Ea autem libertate tum Bernardini Barbæ Casalensis Episcopi, ac Lodouici Gonzagæ, Clementis VII. Pontific. legionum Præfecti artibus, est exuta. Castellum illi ædificarant, tanquam vrbis, aduersus Turcarum, itemque piratarum incursiones, propugnaculo ac præsidio futurum, hoc opere iam ita perfecto, vt habitationi aptum videretur, fraude, ac si præsidia militum, tormentariasque machinas introducturi essent, urbem ipsam occupant. Quod cum ciuium Magistratus intelligerent, quia resisti iam nulla ratione poterat, in suas quisque priuatas ædes confugit, deserta curia, quam mox Barba, valido præsidio militum, & tormentorum occupat, relegatis in varia loca vrbis primoribus, & quibusdam euestigio Romam missis, prætereaque callidissimo consilio, tota iuuentute, quæ tractare arma posset, à ciuitate abducta. Ita planè, in Summi Pontificis imperium, potestatemque Ancona deuenit. In qua Silij temporibus, purpuram tingi solitam, ex his eius verbis, lib. viii. intelligimus. Stat fucare colus, nec Sidone vilior Ancon, Murice nec Lybico. Ad quem locum Marfus annotat, purpuram maximè tinxisse ternos populos, Phœnices, Lybicos, & Lacones, quodque idem Anconitani facerent, vti à Silio proditur, id alios non tradidisse. Genuit etiam Ancon ingenia nobilissima magno numero. Imprimis autem Augustinum ordinis Eremitarum eximium Theologum, quod scriptis in lucem editis probauit. Item Franciscum & Nicolaum Stalamontios, Iuris apprimè consultos, latinisque literis eruditos. Præterea Cyriacum totius Antiquitatis & rerum memorabilium per totam Europam, Asiæque & Africæ partem indagatorem. Qui mirifico studio, quæ literarum monumentis celebrata legerat, veluti Theatra, Amphitheatra, circos, templa, statuas, tymbos, obeliscos, pyramides, tabulas cum Epitaphijs, arcus, & id genus, curiosæ inuestigationis alia, non solum ipse oculis conspexit, verum etiam diligenti exacta pictura, reddidit, expressitque. Rogatus autem, cur his in rebus tam studiosè versaretur, Vt mortuos excitem: respondebat. Diæto herclè, tanto viro, conuenienti atque digno.